

Analiza Infopolitic

Atacurile din Norvegia

Analiza si perspective

ANALIZA. ATENTATELE DIN NORVEGIA

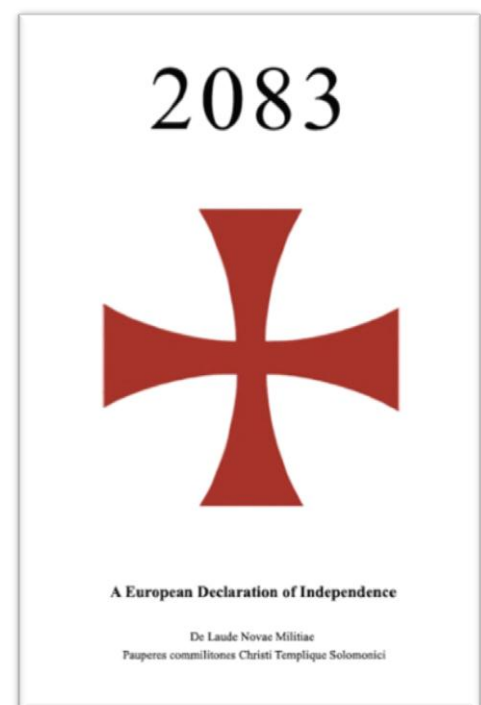
Din punct de vedere imagologic, impactul atentatelor din Norvegia este relevant în primul rând pentru dezbateră politică modernă din Europa.

O NOUA DEZBATERE: IMIGRANTII SI EXTREMA DREAPTA!

Amploraia atentatului (dată atât de numărul mare de victime, cât și de caracteristica specifică a atentatelor teroriste – îmbinarea dintre elementele devenite deja „clasice” în terorismul domestic, precum folosirea fertilizatorilor pentru confecționarea explozibililor artizanali, și elemente de ingeniozitate tactică menite a spori numărul de victime și efectele de imagine ale atentatului) nu face altceva decât să furnizeze noi argumente într-o dezbateră al cărei impact ideologic se concentrează în principal asupra noilor forme de exprimare și de organizare ale extremei drepte, precum și asupra cvasi-legitimității dobândite de către aceasta în spațiul public european.

Auto-caracterizarea posibilului autor al atentatelor din Norvegia drept fundamentalist creștin și un adept al ideilor privind efectele nefaste ale multiculturalismului sau impactul periculos al imigrației islamice în Europa Occidentală POT SERVI DREPT ARGUMENT PARTIDELOR DE STÂNGA, AFLATE DE MAI MULTĂ VREME ÎN DEFENSIVĂ LA ACEST NIVEL (în special după declarațiile succesive ale premierilor britanic și german cu privire la apusul epocii multiculturale).

Problema majoră nu este neapărat că grupurile extreme din Europa Occidentală trec de la discursul politic la acțiuni violente (așa cum s-a întâmplat deja în Statele Unite) – în definitiv, atentatele din Norvegia pot fi încadrate în categoria incidentelor nefericite, dar izolate

(factorii materiali, precum accesul facil la arme și substanțe potențial periculoase nefiind determinant în ecuație – Norvegia are, alături de Elveția, unul dintre cele mai laxe regimuri cu privire la deținerea de arme, fără să concureze Statele Unite la capitolul morților violente).

PROBLEMA MAJORĂ PE CARE ATENTATELE DIN NORVEGIA O RIDICĂ ESTE A MODULUI ÎN CARE DISCURSUL EXTREMIST ȘI ORGANIZAȚIILE CARE ÎL PROPAGĂ AU DEVENIT CVASI-LEGITIME ÎN SPAȚIUL POLITIC EUROPEAN.

În primul rând, din punct de vedere instituțional, prima problemă este falimentul evident al mijloacelor instituționale europene de prevenire a ascensiunii partidelor extremiste: *pragul electoral, înregistrarea judiciară a partidelor, „cordonul sanitar”* (marea coaliție stângă-dreapta care exclude partidele extremiste de la guvernare) par a fi eșuat în stoparea succesului partidelor aflate la extrema dreaptă a spectrului politic.

Combinat cu mesajul euro-sceptic de sorginte libertariană sau naționalistă, **retorica extremei drepte actuale pare a fi depășit cadrul prezenței politice izolate și episodice** (circumscrișă de regulă alegerilor europarlamentare).

PREZENȚA EXTREMEI DREPTE - INGRIJORATOARE

Formațiuni extremiste sunt puternic reprezentate în legislativul norvegian, finlandez, danez, olandez, belgian și italian (cazurile slovac sau bulgar, precum și cel polonez, în care mesajul populist și euro-sceptic este grefat pe tema naționalistă este la fel de îngrijorător, dar nefiind parte a aceluiași fenomen politic). Frontul Național este considerat a crește în preferințele electorale franceze și a reveni la cota de acum un deceniu, în timp ce prezența neo-naziștilor în legislativele locale din Germania (chiar dacă în proporții relativ reduse) pare a se fi instituționalizat.

**VLAAMS
BELANG**

 Dansk Folkeparti

JOBBIK
MAGYARORSZÁGÉRT
MOZGALOM

În al doilea rând, prezența în legislative sau coaliții guvernamentale a adus acestor partide nu numai vizibilitate imagologică, ci și experiență politică și o legitimare implicită (prin participarea *sui generis* la coaliții de guvernare sau prin prezența continuă în Parlamentele naționale).

**BRITISH
NATIONAL
PARTY**

Mai mult, în condițiile în care discursul anti-imigrație esențialist și orientalist (în sensul folosit de Said) a generat susținere publică, iar partidele de dreapta din main-stream au capitalizat temele extremei drepte (în speranța îmbunătățirii unor performanțe electorale), legitimând implicit discursul anti-imigrație.

Atentatele teroriste ale organizațiilor teroriste islamice nu au făcut decât să reîntărească percepțiile generalizatoare care transformau imigrantul musulman (sau oriental) dintr-un Celălalt generic, responsabil inițial doar pentru pierderea slujbelor, într-un Celălalt cu Totul Diferit (care nu „fură” doar slujbele băștinașilor, ci le atacă și cultura, organizarea politică, sau le amenință direct viețile și securitatea).

Faptul că atentatele (revendicate inițial de o organizație islamică) au fost tratate abundant în media ca evenimente aflate în descendența actelor teroriste din ultimul deceniu nu face decât să demonstreze modul în care prejudecățile cu privire la imigrație și la raportarea publică față de Islam sunt manifeste (iar maniera de ignorare a atentatelor de la Oslo prin tratarea lor drept un incident izolat și nu neapărat drept un efect al unei transformări mai profunde a spațiului public și politic occidental nu face decât să alimenteze vocile critice față de transformarea spațiului public european din ultimul deceniu).

PE TERMEN SCURT ESTE DE AȘTEPTAT O RAPORTARE CRITICĂ FAȚĂ DE POZIȚIA ADOPTATĂ DE DREAPTA EUROPEANĂ FAȚĂ DE PROBLEMA IMIGRAȚIEI ȘI A MULTICULTURALISMULUI – violența atentatelor, raportarea inițială a unei bune părți a media la ele fiind pentru moment principalele argumente ale voci extrem de critice ale stângii (faptul că multe dintre victime fac parte din organizația de tineret a laburiștilor norvegieni nu va face decât să stimuleze suplimentar reacția stângii europene).

Pentru moment, singura raportare critică din media norvegiană a făcut apel la necesitatea păstrării caracteristicilor transparente ale sistemului politic (pledând practic pentru **O ALTĂ CALE DE A GESTIONA PROBLEMA TERORISTĂ ÎN RAPORT CU REACȚIA AMERICANĂ DE DUPĂ 11 SEPTEMBRIE**).